

Kaç türlü şirk vardır?

Necati Bey: Peygamber Efendimiz (asm) buyurmuştur ki: “Ümmetim hakkında en çok korktuğum şey, Allah’a ortak koşmalarıdır. Ben, güneşe, aya ve puta tapacaklarını söylemiyorum. Fakat Allah rızası dışında yapılan amelleri ve gizli arzuları kast ediyorum.”1 Hadisin izahını yapar mısınız?”

KALP YALNIZ ALLAH’A AİTTİR

Peygamber Efendimiz (asm) riyaya, farkında olunmayan bir şirk olarak dikkat çekiyor. Anlaşıyor ki, riya ve gösteriş şirkten başka bir şey değildir. Nitekim kalp yalnız Allah’a aittir. Bir kalbe iki “ben” yerleşmez.

Şirk, Allah’a ortak koşmak, Allah’a eş koşmak, İlahın birden fazla olduğunu iddia etmektir ve böyle bir iddia büyük günahların başıdır. Cenab-ı Hak:“Allah, kendisine ortak koşulmasını asla affetmez. Bundan başka günahları ise, dilediği kimse için bağışlar. Allah’a ortak koşana gelince, artık o haktan pek uzak bir sapıklıkla sapmış gitmiştir.”2 Buyuruyor.

Bahsettiğiniz hadis-i şeriften anlaşılıyor ki, bilinen açık şirkten başka bir de gizli şirk vardır ve Peygamber Efendimiz (asm) ümmetinin açık şirke düşeceğinden değil, gizli şirke düşeceğinden endişe duyuyor.

Demek oluyor ki, Peygamber Efendimiz (asm) ümmetinin açık şirke düşmeyeceğinden emin bulunmaktadır.

ŞİRK İKİ TÜRLÜDÜR

1-Açık şirk. 2-Gizli şirk.

1-Açık şirk: Doğrudan Allah’a eş koşmak, Allah’ı bildiği halde Allah’tan başka şeylere tapmaktır. Mesela güneşe, aya ve puta tapmak şirktir.

Kimi zaman şirk-i hafinin açık şirke ve küfre kapı açıyor olması kanımızı dondurmaktadır. Nitekim Bediüzzaman Hazretleri der ki: “Enaniyetten neş’et eden şirk-i hafi katılaştığı zaman esbab şirkine inkılâp eder. Bu da devam ederse küfre tahavvül eder. Bu dahi devam ederse, ta’tile, yani halıksızlığa incirar eder. El-iyazü billah!”³

2-Gizli şirk ise, riya gibi, gösteriş gibi, iki yüzlülük gibi, amel ve davranışlarımızda yüzümüzü Allah’tan başkasına çevirmek, Allah’ın rızası olmayan bir işte Allah’tan başkasından lütuf ve takdir beklemek, amel ve davranışlarımızda Allah’ın rızasını gözetmemek ve bunu önemsememek, bunun yerine başkalarının rızasını önemsemek olarak tanımlanabilir. Ki, Peygamber Efendimiz’in (asm) ümmetinin düşeceğinden endişe buyurduğu amel budur. Burada, kişi farkında olmadan ameli için çıkış noktası olarak Allah’tan başka birisinin nazarını ve aferinini esas almış olmaktadır.

MAHŞERDE İKİ YÜZLÜNÜN HALİ

Resûlullah (asm) Efendimiz şöyle buyurdular:

“Kıyamet günü aleyhinde ilk önce hüküm verilecek olanlar şunlardır: Adam şehid olmuş olarak biliniyor. Huzura getirilir. Allah ona nimetlerini hatırlatır. O da ulaştığı nimetleri tanır ve kabul eder. Allah ona: “Bu nimetlere karşı ne amel işledin?” diye sorar. Kul: “Senin yolunda cihad ettim. Nihâyet şehid edildim.” Der. Allah (cc): “Yalan söyledin! Bilakis sen kahramandır denilmek için savaştın ve nitekim hakkında da öyle söylenmiştir.” Buyurur. Sonra emir verilir de bu kimse cehenneme atılır.

Bir adam daha getirilir ki, ilim öğrenmiş, öğrendiğini başkasına öğretmiş ve Kur’ân okumuştur. Allah ona: “Ne amel işledin?” der.

O da: “Senin rızan için ilim öğrendim. Başkalarına ilim öğrettim. Kur’ân okudum.” Der.

Allah: “Yalan söyledin! Sen âlim desinler diye ilim öğrendin. Ne güzel okuyor desinler diye Kur’ân okudun! Gerçekten sana bunlar da söylendi.” Buyurur.

Emir verilir ve adam cehenneme atılır.

Bir başkası daha getirilir. Allah’ın kendisine bol nimetler verdiği ve her çeşit maldan bolca ihsan ettiği bu adama Allah: “Ne amel işledin?” buyurur.

Adam: “Senin verilmesini istediğin yerlere Senin rızan için verdim yâ Rabbi.” Der.

Allah (cc): “Yalan söyledin. Bilakis sen cömert bir kimsedir desinler diye verdin.

Nitekim senin için bu da söylenmiştir.” Buyurur.

Sonra emir verilir, adam cehenneme atılır.

Sonra Resûlullah (asm) Ebû Hüreyre'nin dizine vurup: “Ey Ebû Hüreyre! Bu üç zümre, Kıyamet günü, cehennemin üzerlerine kabaracağı kimselerdir!” buyurdu.⁴

GÜNÜN DUASI

Ey içimizden geçenleri bilen! Ey günahları bağışlayan! Ey ayıpları örten Allah'ım!
Bize ihlâs ve istikamet ver! Günahlarımızı bağışla! Ayıplarımızı ört! Hasenatımızı
seyyiata çevirme! Âmin.

Dipnotlar:

1 C. Sağır, No: 1248,

2 Nisâ Sûresi: 116,

3 Mesnevi-i Nuriye, s. 155,

4 Müslim, İmâret 152, (1905); Tirmizi, Zühd 48, (2383); Nesâi, Cihâd 22, (6, 23, 24)